

EGY SARKALATOS TÖRVÉNYI JOGINTÉZMÉNY PERJOGTÖRTÉNETI ELŐZMÉNYE: A JOGEGYSÉGI ELJÁRÁS

1890. évi XXV. törvénycikk a kir. ítélőtáblák és kir. főügyészségek szervezéséről

13. § A kir. ítélőtábla azokban az ügyekben, melyekben a törvény szerint mint utolsó foku bíróság jár el, a felmerült **vitás elvi jelentőségű jogkérdéseket teljes ülésben** dönti el.

A teljes ülés elvi megállapodását az illető kir. tábla tanácsai mindaddig követni tartoznak, míg azt újabb teljes ülési megállapodás meg nem változtatja.

Mindenkir. ítélőtábla köteles elvi megállapodását a többi kir. ítélőtáblával közölni, s azt úgy a kir. igazságügyminiszterhez, mint a kir. curia elnökéhez fölterjeszteni.

Ha akár a kir. igazságügyminiszter, akár a kir. curia elnöke arról győződnek meg, hogy az egyes kir. ítélőtáblák ellentétes elvi jelentőségű megállapodásra jutottak: haladékonként intézkednek, hogy **a jogegység megóvása végett** a felmerült kérdés **a kir. curia megfelelő teljes ülése** elé terjesztessék.

A **kir. curia teljes ülési megállapodását a kir. ítélőtáblák mindaddig követni tartoznak**, míg azt a kir. curia újabb teljes ülési megállapodással meg nem változtatja.

1912. évi LIV. törvénycikk a polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. törvénycikk életbeléptetéséről, *Negyedik cím, A kir. Kúria döntvényei*

70. § Az **igazságszolgáltatás egyöntetőségének megóvása végett** a vitás elvi kérdést a kir. Kúriának erre a célra alakított tanácsa (**jogegységi tanács**) dönti el:

1. ha a kir. Kúria valamelyik tanácsa elvi kérdésben el kíván térni a kir. Kúriának ugyanazt az elvi kérdést eldöntő oly határozatától, a mely a hivatalos gyűjteménybe (78. §) fel van véve; 2. ha a kir. Kúria ellentétes elvi alapon nyugvó határozatokat hozott, vagy ha a **kir. ítélőtáblák**, a kir. törvényszékek vagy a kir. járásbírók elvi kérdésben **ellentétes gyakorlatot folytatnak**, és a kir. Kúria elnöke vagy az igazságügyminiszter a vitás elvi kérdés egyöntetű eldöntésének biztosítását jövőre szükségesnek tartja.

71. § A kir. Kúria teljes ülésében kell eldönteni a vitás elvi kérdést:

1. ha a kir. Kúria valamelyik tanácsa elvi kérdésben el kíván térni a kir. Kúriának az előbbi § értelmében a jogegység megóvására hozott határozatától (jogegységi határozatától) vagy a kir. Kúriának teljes ülésében hozott határozatától; 2. ha a kir. Kúria elnöke vagy az igazságügyminiszter a kir. Kúria jogegységi vagy teljes ülési határozatának megváltoztatását szükségesnek tartja.

72. § Ha a kir. Kúria valamelyik tanácsa elvi kérdésben el kíván térni a kir. Kúriának a hivatalos gyűjteménybe (78. §) felvett, a 70. § alapján hozott jogegységi vagy pedig teljes ülési határozatától, az illető tanács elnöke köteles az ügy elintézését felfüggeszteni, az elvi kérdést szövegeztetni és a kir. Kúria elnökének bemutatni.

75. § A **kir. Kúriának jogegységi (70. §) valamint teljes ülési határozatát a bíróságok mindaddig követni kötelesek, a míg azt a kir. Kúria teljes ülése meg nem változtatja.**

76. § Bármelykir. ítélőtábla teljes ülése a jelenlevők szavazatának legalább kétharmadrészével hozott határozat alapján a kir. Kúria jogegységi vagy teljes ülési határozatának megváltoztatása céljából indokolt felterjesztést tehet, mely esetben a kérdést a kir. Kúria megfelelő teljes ülése újból eldönti. Az ügy elintézését azonban ebből az okból nem szabad felfüggeszteni.

78. § A kir. Kúria teljes ülési határozataiból, **jogegységi határozataiból** és egyéb elvi határozataiból **hivatalos gyűjteményt** kell készíteni (...). A **gyűjteményt mint a kir. Kúriának hivatalos kiadványát az igazságügyminiszter teszi közzé**. A kiválasztásnál és a közzétételnél követendő eljárást az igazságügyminiszter rendelettel szabályozza.

Döntvény: I. A D. tételes jogunk szerint vmely felső v. középfokú bíróságnak elvi megállapodása, melyet az a bíróság, amelynek számára hozott, az ügyek elintézésénél mindaddig követni tartozik, amíg azt egy újabb elvi megállapodás meg nem változtatja. D.-ek alkotásának jogával a felső fokú rendes bíróságok (kir. ítélőtáblák s a kir. Curia) és a kir. közigazg. bíróság vannak felruházva. (...) II. A D. alkotásának célja a jogszolgáltatás terén a jogegységnek megóvása, azáltal, hogy az utolsó fokon eljáró bíróságok, illetőleg azoknak különböző tanácsai, egyazon jogelv szerint bírálják el a hozzájuk kerülő azonos ügyeket. (Forrás: *Magyar Jogi Lexikon Öt Kötetben III. Kötet, szerk.: Márkus Dezső, Pallas, Budapest, 1900, 95-96.p.*)

A kir. Kúria jogegységi tanácsának 63. számú polgári döntvénye

A bíróságok belátásától függ, hogy azt a felet, aki a tárgyalás előkészítésére vonatkozó kötelességét elmulasztja, vagy elkésve teljesíti s ezzel a tárgyalás elhalasztására okot ad, az okozott költségben nyomban végzéssel elmarasztalja-e, vagy az ekként okozott költség megtérítése tárgyában az intézkedést a végítéletre (véghatározatra) tartja fenn. (Forrás: *Perjogi Döntvénytár XIX. Kötet, Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége, Franklin Társulat, Budapest, 1935, 60. p.*)

4. A Pp. 431.§. második bekezdésében említett költségben való marasztalás azonnal mondandó ki; és az ily végzés ellen felfolyamodásnak van helye. (**Debreceni kir. tábla** 1915. május 31. P. II. 2174. sz.) (Forrás: *Perjogi Döntvénytár II. Kötet, Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége, Franklin Társulat, Budapest, 1917, 3. p.*)

135. I. A tárgyalást a fél költségére elhalasztó végzés ellen nincs helye felfolyamodásnak. – II. Ha a tárgyalást a kellő előkészítés elmulasztása miatt el kell halasztani, a mulasztó felet csak az eljárást befejező határozatban lehet a halasztással okozott költségben marasztalni. – III. Halasztási költségben végrehajtás terhe alatt marasztaló végzés ellen felfolyamodásnak van helye. (**Nagyvárad kir. tábla** 1915. november 2. P. I. 1974. sz.) (Forrás: *Perjogi Döntvénytár II. Kötet, Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége, Franklin Társulat, Budapest, 1917, 98. p.*)

427. A Pp. 203. és 431.§-ai parancsoló rendelkezéseiből következik, hogy az előkészítés elmulasztása folytán felmerült halasztási költségben a mulasztó felet, a halasztással egyidejűleg és az ügy végelintézésétől függetlenül el kell marasztalni. (**Kúria** 1916. június 26. P. IV. 4010. sz.) (Forrás: *Perjogi Döntvénytár II. Kötet, Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége, Franklin Társulat, Budapest, 1917, 293. p.*)

131. I. A költségviselés, mint az előkészítés elmulasztásának következménye a Pp. 203. és 431.§-ai értelmében csak akkor állhat be, ha az ellenfél a tárgyaláson előterjesztett, de vele előzetesen nem közölt tényállításokra nyilatkozni nem tud, vagy ha az elő nem készített és a tárgyaláson előadott ügyállás felől – ennek bonyolultsága miatt – a bíróság nem tud kellően tájékozódni és a tárgyalást ez okok valamelyike miatt el kell halasztani. – II. A Pp. 203.§-a szerint a mulasztó fél a halasztásból eredő és a Pp. 431.§-a értelmében őt mindenesetre terhelő költségben marasztalendő, a megtérítéses kötelezettsége az ügy végelintézésétől független és így a bíróság e költség megtérítése iránt a Pp. 424. 2. bek. alapján az eljárás befejezése előtt is intézkedhetik. (**Budapesti kir. tábla** 1917. június 19. P. II. 3844. sz.) (Forrás: *Perjogi Döntvénytár III. Kötet, Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége, Franklin Társulat, Budapest, 1918, 197. p.*)

22. A Pp. 203.§-a szerint őt terhelő költségben a mulasztó fél nyomban marasztalendő. (**Kúria** 1924. augusztus 19. Psz. 4318/1924. sz.) (Forrás: *Perjogi Döntvénytár X. Kötet, Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége, Franklin Társulat, Budapest, 1926, 15. p.*)